

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices)

1. แนวปฏิบัติที่ดีเรื่อง ความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาบรรลุผลตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่
หลักสูตรมุ่งหวัง

2. ประเภทผลงาน แนวปฏิบัติที่ดีด้านการเรียนการสอน
 แนวปฏิบัติที่ดีด้านการวิจัยและ/หรือ บริการวิชาการ
 แนวปฏิบัติที่ดีด้านการปฏิบัติงาน/หรือ พัฒนางาน
 แนวปฏิบัติที่ดีตามตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร
ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน ประเด็น
การจัดทำแผนการเรียนรู้ (มคอ.3)และการจัดการเรียนการสอน
ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 การประเมินผู้เรียน ประเด็นการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
 แนวปฏิบัติที่ดีด้านอื่น ๆ

3. หน่วยงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

4. คณะผู้ดำเนินกิจกรรมแนวปฏิบัติที่ดี

4.1 รศ.ดร.พรพันธุ์ เขมคุณาศัย	ที่ปรึกษา
4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณา แดงสุวรรณ	ประธานกรรมการ
4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยา ธัญญพานิชย์	กรรมการ
4.4 ดร.อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล	กรรมการ
4.5 ดร.กนกกร ศิริสุข	กรรมการและเลขานุการ

5. ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน

5.1 วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันชั้นนำระดับประเทศ ในการผลิต พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

5.2 พันธกิจ

- 5.2.1 จัดการศึกษาที่หลากหลาย ผลิตบัณฑิต และพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นให้มีคุณภาพและคุณธรรม
- 5.2.2 บริการวิชาการและการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เข้มแข็งบนฐานของการมีส่วนร่วม
- 5.2.3 ผลิต พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานของวิชาชีพครู
- 5.2.4 ส่งเสริม และสืบสาน โครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ
- 5.2.5 วิจัย และพัฒนาเพื่อสร้างสมองค์ความรู้ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของท้องถิ่น

5.2.6 ส่งเสริม สืบสาน และสร้างสรรค์ ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ

5.2.7 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

5.2.8 สร้างสันติสุขในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

5.3 บุคลากร / นักศึกษา

5.3.1 บุคลากร

อาจารย์ จำนวน 70 คน

บุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 12 คน

5.3.2 นักศึกษา จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี รวม 8 สาขาวิชา มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 1,275 คน แยกตามสาขาวิชาได้ดังนี้

สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์พิเศษ	จำนวน	33 คน
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย	จำนวน	170 คน
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	จำนวน	167 คน
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป	จำนวน	288 คน
สาขาวิชาภาษาไทย	จำนวน	189 คน
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	จำนวน	189 คน
สาขาวิชาสังคมศึกษา	จำนวน	179 คน
สาขาวิชาพลศึกษา	จำนวน	60 คน

5.4 ภาระงาน และงบประมาณ

6. หลักการและเหตุผล / ความเป็นมา

สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต เพื่อเป็นทรัพยากรที่เป็นกำลังปัญญาของประเทศ นับตั้งแต่มีการปฏิรูปการศึกษาด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ตามมาด้วยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา โดยการอุดมศึกษากำหนดมาตรฐานใน 3 ด้าน ได้แก่มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารการจัดการอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านการสร้างสังคมฐานความรู้และส่งเสริมความรู้ ต่อมาในปี 2552 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศเรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และเพื่อการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชา รวมทั้งเพื่อใช้เป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานด้านต่างๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันในการผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เป็นกรอบมาตรฐานเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และเพื่อประโยชน์ต่อการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา โดยกำหนดให้คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาต่าง ๆ ต้องเป็นไป

ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ (learning outcome) ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน (Domains) คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับสาขาวิชาที่เน้นทักษะทางปฏิบัติต้องเพิ่มมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในฐานะสถาบันอุดมศึกษา ได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ อันเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิสถา/สาขาวิชานั้นๆ ด้วยการให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (มคอ.3/4) การจัดทำให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตรนั้นๆ การจัดทำให้มีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีพันธกิจที่สำคัญคือการผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่เน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะการปฏิบัติ (practice oriented) ด้านการจัดการเรียนรู้ คณะได้เริ่มดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 โดยกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตร 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ มีการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความมั่นใจว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจะมีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด ในการประกันคุณภาพผลการเรียนรู้ดังกล่าว ขั้นตอนการดำเนินงานที่มีความสำคัญ คือ การออกแบบแผนการเรียนรู้ของรายวิชาตามแบบมคอ.3/4 ที่มีความเชื่อมโยงกับหลักสูตร (มคอ.2) และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ (sub-domain) ที่รายวิชากำหนดเป็นความรับผิดชอบหลัก อันเป็นการดำเนินงานที่เป็นอิสระ (autonomy) ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาภายใต้หลักการทางวิชาการ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา โดยคณะผู้ดำเนินงานจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีได้พัฒนาการออกแบบแผนการเรียนรู้ของรายวิชาตามแบบมคอ.3/4 และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษามาอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน (continuous quality improvement) ด้วยกระบวนการ P-D-C-A ที่นำผลการประเมินกระบวนการและผลการทวนสอบมาตรฐานการเรียนรู้มาวิเคราะห์ โดยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ได้ทบทวนออกแบบการจัดทำแผนการเรียนรู้ของรายวิชาตามแบบมคอ.3/4 และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาใหม่ (re-design) ที่เป็นผลจากการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง และได้ประเมินเมื่อสิ้นสุดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ โดยในปีการศึกษา 2558 ได้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมในส่วนของการกำหนดสัดส่วนการประเมินตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของรายวิชา และปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลการเรียนรู้ ที่เกิดจากการสาวลึกไปถึงมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขา

ครูศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) (มคอ.1) ทำให้เครื่องมือที่ใช้วัดผลผู้เรียนมีความตรง (validity) มากขึ้น จนได้รูปแบบที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี

7. วัตถุประสงค์ / เป้าหมายการดำเนินงาน

7.1 เพื่อสร้างแนวปฏิบัติในการออกแบบแผนการเรียนรู้ของรายวิชา (มคอ.3) ที่เชื่อมโยงกับหลักสูตร (มคอ.2)

7.2 เพื่อสร้างแนวปฏิบัติในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ (sub-domain) ที่รายวิชากำหนดเป็นความรับผิดชอบหลัก และมีความตรงในการวัด

8. แผนงาน (Approach)

8.1 แผนการดำเนินงาน

กำหนดแผนการดำเนินงานการออกแบบแผนการเรียนรู้ของรายวิชาตามแบบมคอ.3/4 ที่มีความเชื่อมโยงกับหลักสูตร (มคอ.2) และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ (sub-domain) ที่รายวิชากำหนดเป็นความรับผิดชอบหลัก โดยใช้หลักการทำงานด้วยวงจรคุณภาพแบบ P-D-C-A การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (CQI : continuous quality improvement) และการเทียบเคียงสมรรถนะ (Benchmarking) ดังนี้

8.1.1 P-D-C-A : ดำเนินงานปีการศึกษา 2554-2559 แต่ละภาคเรียนมีการดำเนินดังนี้

การวางแผน (Act)Plan ในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน

การปฏิบัติ (Do) ระหว่างภาคเรียน

การประเมินผล (Check) ทั้งในระหว่างภาคเรียนและเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน

การกำหนดแนวทางเพื่อการพัฒนาการดำเนินงาน (Act) จากผลการประเมินในระหว่างภาคเรียน และเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน

8.1.2 CQI : ดำเนินงานปีการศึกษา 2555-2559

การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการดำเนินงานด้วยวงจรคุณภาพ P-D-C-A ทุกวงจร (loop)

8.1.3 Benchmarking : ดำเนินงานปีการศึกษา 2559

นำการออกแบบแผนการเรียนรู้ของรายวิชาตามแบบมคอ.3/4 ที่มีความเชื่อมโยงกับหลักสูตร (มคอ.2) และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ (sub-domain) ที่รายวิชากำหนดเป็นความรับผิดชอบหลัก ไปเทียบเคียง (อย่างไม่เป็นทางการ) กับการดำเนินงานของอาจารย์ภายในคณะที่สังกัดโปรแกรมอื่น และอาจารย์นอกคณะ

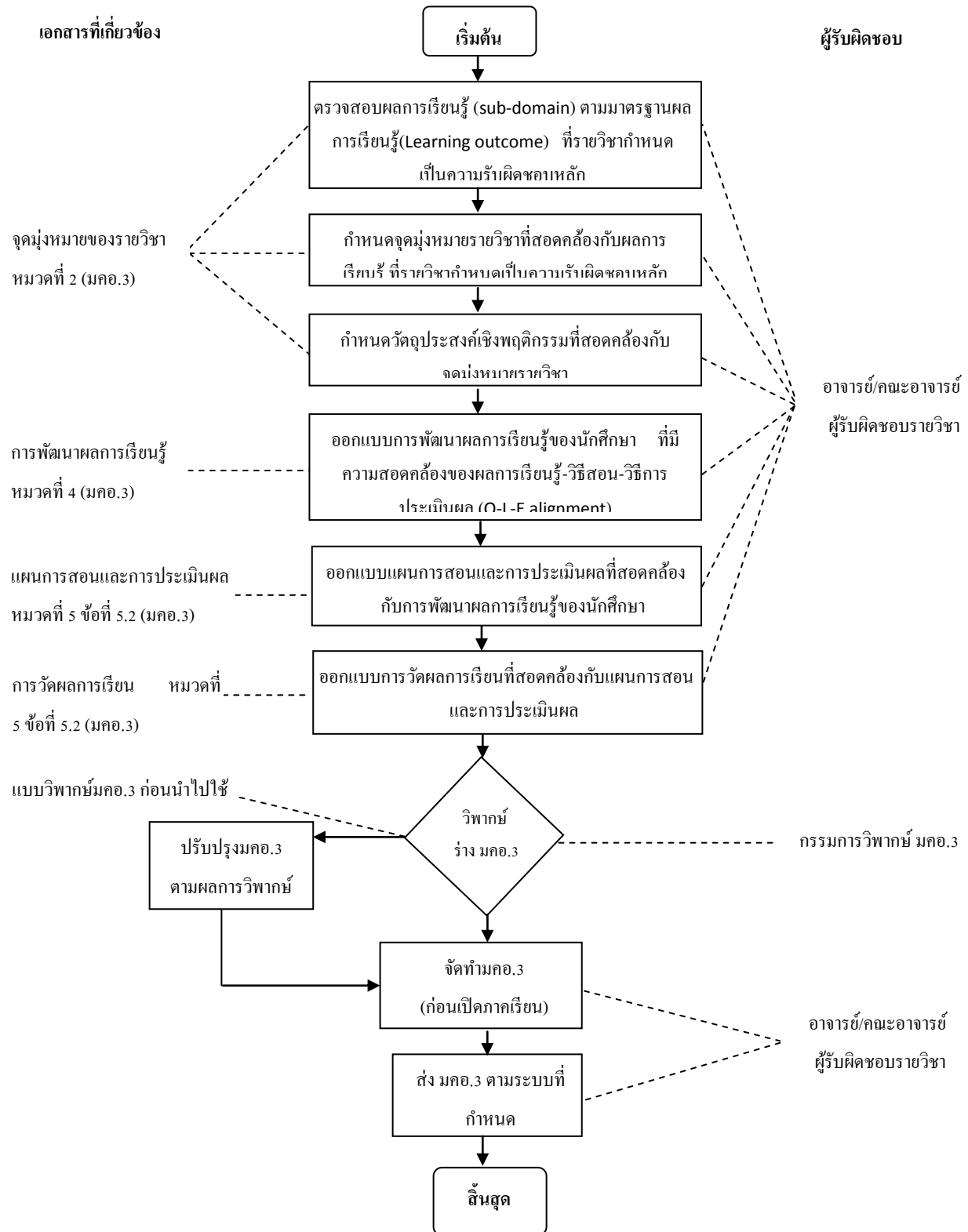
8.2 แผนงบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณ เป็นการเพิ่มคุณค่า (value added) ของการทำงานประจำ โดยการทำงานด้วยขั้นตอนคุณภาพ P-D-C-A การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการเทียบเคียงสมรรถนะ

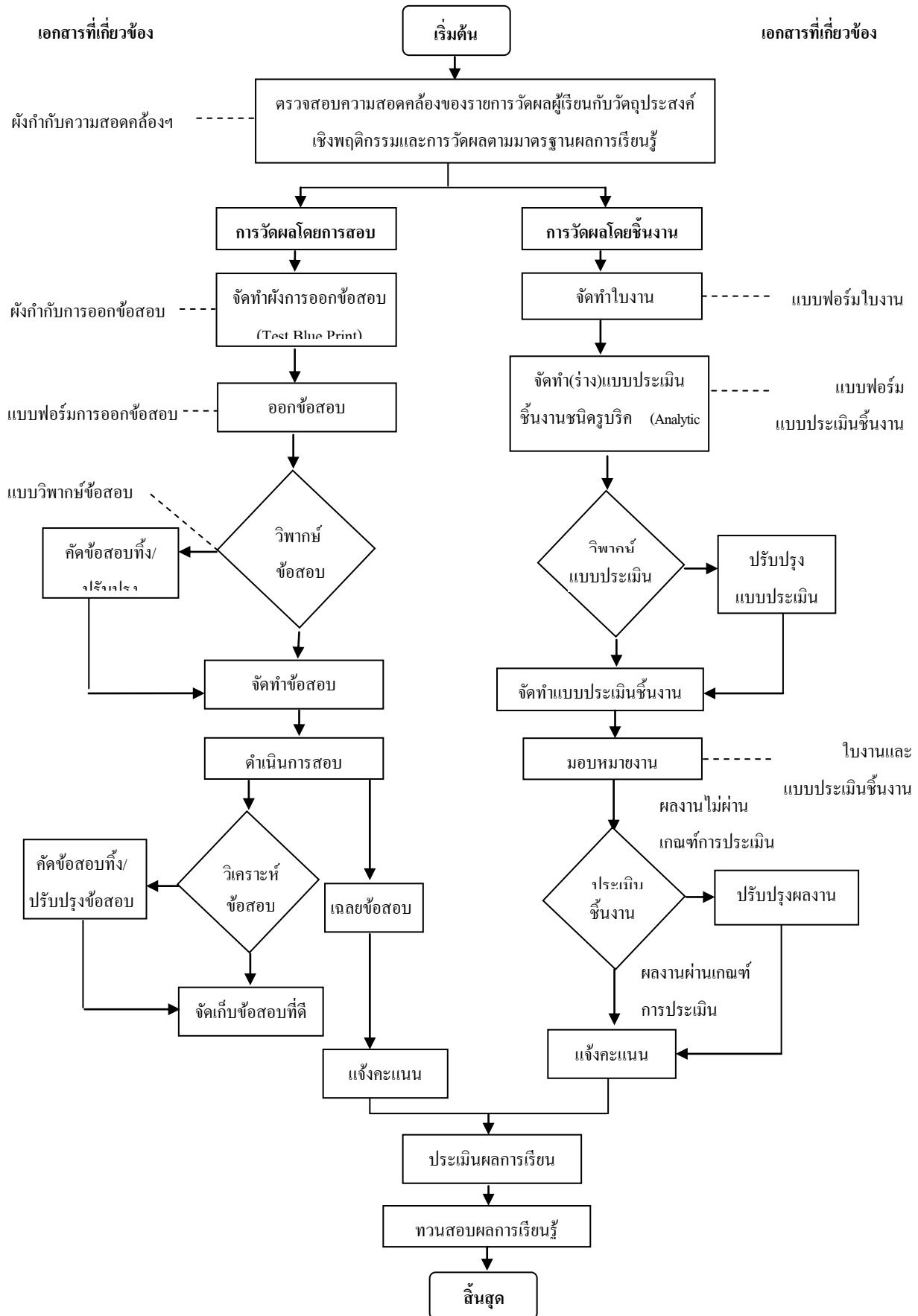
9. กระบวนการ (Process) / การปฏิบัติงานตามแผน (Deployment) / วิธีการ / ขั้นตอน

9.1 การออกแบบแผนการเรียนรู้ของรายวิชาตามแบบมคอ.3/4 ที่มีความเชื่อมโยงกับหลักสูตร (มคอ.

2)

9.2 การประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ (sub-domain) ที่รายวิชากำหนด เป็นความรับผิดชอบหลัก

10. สรุปผลการดำเนินงาน

การออกแบบแผนการเรียนรู้ของรายวิชาตามแบบมคอ.3/4 ที่มีความเชื่อมโยงกับหลักสูตร (มคอ.2) และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ (sub-domain) ที่รายวิชากำหนดเป็น ความรับผิดชอบหลัก เป็นการพัฒนาการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องด้วยขั้นตอนคุณภาพ P-D-C-A ตั้งแต่ปี การศึกษา 2554 จนมีการพัฒนาปรับปรุงครั้งสำคัญจากการตกผลึกทางความรู้ของคณะผู้ดำเนินงานในภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 และได้พัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วยขั้นตอน P-D-C-A อีก 2 ครั้ง (loop) ในภาคเรียน ที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2558 เมื่อผ่านการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนสามารถสร้างความมั่นใจได้แล้ว จึงนำแนว ทิศทางการจัดทำแผนการเรียนรู้ของรายวิชาตามแบบมคอ.3/4 ที่มีความเชื่อมโยงกับหลักสูตร (มคอ.2) และ แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ (sub-domain) ที่รายวิชากำหนด เป็นความรับผิดชอบหลักไปเทียบเคียงกับการดำเนินงานของอาจารย์ทั้งในคณะและนอกคณะ จนมั่นใจว่าเป็น แนวทางที่เพิ่มคุณค่าให้กับงานประจำอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่ดี

11. การประเมินทบทวนผลการดำเนินงาน (Assessment & Review)

ประเมินและทบทวนการทำงานตามขั้นตอนคุณภาพ P-D-C-A ทุกภาคเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 เพื่อการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

12. แนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในอนาคต

ใช้ขั้นตอนคุณภาพ P-D-C-A ในกระบวนการทำงานตามวงจรในทุกภาคเรียน เพื่อการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง จนพัฒนาจากแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

13. กลยุทธ์หรือปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ

13.1 ปัจจัยภายใน

13.1.1 การมีผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) และการรับการเปลี่ยนแปลง

13.1.2 การจัดการอย่างมีส่วนร่วม (participative management) ของอาจารย์ที่สอนในรายวิชาเดียวกัน

13.1.3 การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพของหน่วยงาน

13.2 ปัจจัยภายนอก

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

14. จุดแข็ง (Strength)

14.1 การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้าง/ออกแบบการทำงานใหม่ ที่สามารถสร้างผลลัพธ์ที่ดีกว่า

14.2 การมีส่วนร่วมของอาจารย์

14.3 วัฒนธรรมคุณภาพขององค์กร

15. ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน (ความคุ้มค่า / ผลกระทบต่อหน่วยงานภายในและภายนอก)

15.1 ได้แนวปฏิบัติในการออกแบบแผนการเรียนรู้ของรายวิชาตามแบบมคอ.3/4 ที่มีความเชื่อมโยงกับหลักสูตร (มคอ.2) และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ (sub-domain) ที่รายวิชากำหนดเป็นความรับผิดชอบหลัก โดยไม่ใช้งบประมาณการดำเนินงาน

15.2 นักศึกษาได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่รายวิชากำหนดเป็นความรับผิดชอบหลัก และได้รับการทวนสอบว่า ผลการเรียนรู้เกิดขึ้นกับนักศึกษาจริง

15.3 สนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของคณะ โดยได้รับการยอมรับจากผู้ประเมินคุณภาพว่าเป็นแนวปฏิบัติที่มีคุณภาพตามตัวบ่งชี้คุณภาพระดับหลักสูตรที่ 5.2 และ 5.3

16. นวัตกรรม/การจดสิทธิบัตรต่าง ๆ

-

17. เอกสารอ้างอิง / บรรณานุกรม

17.1 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557) คู่มือการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. นนทบุรี : ภาพพิมพ์.

17.2 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๑๒๕ ง วันที่ ๓๑ สิงหาคม 2552 หน้า 17-19

17.3 ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2552

17.4 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) ลงวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2554

เอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี
การออกแบบแผนการเรียนรู้ของรายวิชา(มคอ.3) ที่เชื่อมโยงกับหลักสูตร (มคอ.2)
และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ (sub-domain)
ที่รายวิชากำหนดเป็นความรับผิดชอบหลัก